

4. Про засади внутрішньої та зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 року № 2411-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 40. – Ст. 527.

5. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами: Закон України від 10.11.1994 року № 237/94-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 46. – Ст. 415.

Державне управління у сфері господарських відносин

Лук'яненко В.О., студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Кулик Т.О.

Метою дослідження даної теми є з'ясування ролі державного управління у сфері господарських відносин.

Завданнями з'ясування поняття державного управління у сфері господарських відносин, характеристика правових основ державного управління у сфері господарських відносин, проаналізувати рівень ефективності державного управління у сфері господарських відносин.

Держава здійснює управління державним сектором економіки відповідно до засад внутрішньої і зовнішньої політики.

Суб'єктами господарювання державного сектора економіки є суб'єкти, що діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. [1]

Аналіз окремих статей ГКУ дає підстави відносити до суб'єктів господарювання державного сектору економіки органи державної влади, що мають господарську компетенцію, державні унітарні підприємства, державні господарські об'єднання. [2]

Повноваження суб'єктів управління у державному секторі економіки - Кабінету Міністрів України, міністерств, інших органів влади та організацій щодо суб'єктів господарювання визначаються законом.

Відповідно до ч. 4 цієї статті законом можуть бути визначені види господарської діяльності, яку дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам, організаціям. [1]

Так, наприклад, відповідно до ст. 73 Кодексу торговельного мореплавства портову діяльність можуть здійснювати морські порти, які за своїм правовим статусом є державними транспортними підприємствами.[3]

Відповідно до ч. 5 ст. 22 ГК України держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління щодо суб'єктів господарювання, що належать до цього сектору і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління [1]. Зокрема, такі організаційно-господарські повноваження закріплені в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р.

Управління об'єктами державної власності - це здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою

задоволення державних та суспільних потреб. Суб'єктами управління об'єктами державної власності є:

- Кабінет Міністрів України;
- Фонд державного майна України;
- міністерства та інші органи виконавчої влади (далі - уповноважені органи управління);
- органи, які здійснюють управління державним майном відповідно до повноважень, визначених окремими законами;
- державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації (далі - господарські структури);
- юридичні та фізичні особи, які виконують функції з управління корпоративними правами держави (далі - уповноважені особи);
- Національна академія наук України, галузеві академії наук [4].

Частина 7 статті 22 ГКУ визначає, що правовий статус окремого суб'єкта господарювання у державному секторі економіки визначається уповноваженими органами управління відповідно до вимог цього Кодексу та інших законів. Про правовий статус таких суб'єктів, зокрема, йдеться в Законах України «Про науковий парк «Київська політехніка» від 22.12.2006 р., «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академії наук та статусу їх майнового комплексу» від 07.02.2002 р. Слід також зазначити, що питання про визначення правового статусу зазначених суб'єктів безпосередньо стосується компетенції відповідних органів управління і закріплюється у нормативно-правових актах про створення таких суб'єктів. Наприклад, постанови КМУ «Про створення державної корпорації «Укрвибхпром» від 27.04.2001 р. N 409, «Про створення державної акціонерної компанії «Титан» від 11.11.99 р. N 2070, розпорядження КМУ «Про створення на базі труболоочильного цеху N 4 ВАТ «Нікопольський Південнотрубинний завод» державного підприємства» від 01.07.2002 р. N 357-р, «Про закріплення пакета акцій ВАТ «Харківський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект», який належить державі, за державним підприємством НАЕК «Енергоатом» на праві господарського відання» від 29.04.2004 р. N 261-р, та ін.

Відносини органів управління з названими суб'єктами господарювання у випадках, передбачених законом, можуть здійснюватися на договірних засадах. Наприклад, розпорядження КМУ «Про укладення Держкомкордоном у серпні 1996 р. договору з Харківським державним авіаційним виробничим підприємством (ХДАВП)» від 27.08.96 р. N 537-р.[2]

Отже, підбиваючи підсумки із вище сказаного, потрібно зауважити, що державне управління здійснюється лише на тих суб'єктів, які прямо визначені нормою закону, а саме частиною 2 статті 22 ГКУ. Також визначено органи, які здійснюють управління у сфері господарських відносин. Діяльних даних органів визначається спеціально створеними нпа.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV
2. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Господарський кодекс України: науково-практичний коментар/ за ред ВМ Косака. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 672с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/hku/85-hku/2574-22.html>
4. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 N 176/95-ВР, [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>
5. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/185-16>